

Ysselsteyn, dorp in beweging

Dorpsontwikkelingsplan
2026 – 2030

Inleiding.

Ysselsteyn is een van de grootste dorpen van Venray dat iets meer dan 100 jaar bestaat. Binnen de gemeente Venray onderscheidt het dorp zich doordat het een behoorlijke omvang heeft, op circa 8 kilometer afstand tot de hoofdkern Venray. Verder heeft Ysselsteyn een goed ontwikkeld bedrijventerrein en een relatief hoog niveau van voorzieningen. Hierdoor is de leefbaarheid hoog.

Deze bijzondere eigenschappen, die het dorp kenmerken en de leefbaarheid en aantrekkelijkheid om hier te komen/blijven wonen hoog maken, zijn echter kwetsbaar. Met de centralisatie van zorgvoorzieningen, de ontwikkelingen in Nederland om agrarisch te ondernemen en druk op voldoende beschikbare woningen voor met name starters en jonge gezinnen, kunnen cruciale bouwstenen in deze sociaal-economische puzzel verloren gaan. Dit tenzij hier met aandacht op gestuurd wordt, zowel vanuit het dorp als ook door de gemeente Venray.

Dit DorpsOntwikkelingsPlan (DOP) kent dan ook een brede opzet. Na het grotendeels succesvol volbrachte DOP 2020-2025 is voor deze editie eerst een DESTEP-analyse* uitgevoerd om relevante ontwikkelingen in beeld te brengen en eventuele blinde vlekken te voorkomen. Op basis van deze analyse zijn met brede inspraak vanuit het Dorpsforum thema's uitgewerkt en speerpunten geformuleerd die eraan bij zullen dragen om Ysselsteyn klaar voor de toekomst te houden; een aantrekkelijk dorp om te wonen, leven, recreëren en werken.

Waar het vorige DOP een vrij concrete uitvoeringsagenda beschreef, is tijdens de uitwerking van dit DOP gebleken dat de thema's nieuw zijn, of een nieuwe invulling hebben gekregen. Dat maakt dat dit DOP meer gericht is op de beweging die de dorpsbewoners voor het dorp wensen te realiseren, geformuleerd in de doelen. Het 'hoe' is bewust opengehouden, omdat dit per thema verder uitgewerkt dient te worden. Een opdracht die de Dorpsraad met zijn (nieuwe) werkgroepen verder op kan pakken in de komende jaren.

Totstandkoming

Dit plan is opgesteld door de werkgroep DOP, op verzoek van de Dorpsraad Ysselsteyn. Deze werkgroep bestaat uit Huub Hendrix, Linda Custers, Martijn Arts, Martijn Janssen, Melissa Bouten en werkte nauw samen met Bram Jeurissen en Mart Thijssen (Presidium Dorpsforum Ysselsteyn). Allen zijn woonachtig en betrokken in het dorp. Werkgroep DOP heeft vanuit meerdere bronnen informatie opgehaald, waaronder een evaluatie en decharge van het DOP 2020-2025, feitelijk onderzoek en interactieve werksessies met de forumleden.

Om een goede begeleiding te geven aan dit proces is er een klankbordgroep geformeerd. Doel van de klankbordgroep is met enige afstand naar de inhoud die de werkgroep DOP geproduceerd heeft op basis van alle verzamelde informatie, kritische vragen te stellen over keuzes die gemaakt worden en advies te geven. In feite wordt er met deze klankbordgroep 'tegenspraak' en advies gecreëerd. In deze klankbordgroep waren actief: Claudia Keysers, Sandra Claessens, Eric Houben, Rik Rongen, Jelle Claessens, Lei Potten, Femke van Dijk, Tom Wilmsen, Ben Spreeuwenberg.

Daarnaast heeft de werkgroep DOP een connectie gevonden met de gemeente Venray, in de vorm van Dave Groenen en Math van den Beuken (gebiedscoördinatoren Gemeente Venray). Met als doel: een goede afstemming zodat alle relevant thema's geraakt worden, en het document ook voor de gemeente bruikbaar is als referentiemateriaal bij hun beleidsvorming.

* Een DESTEP-analyse is een methode om de externe macro-omgeving van een bedrijf in kaart te brengen door zes factoren te onderzoeken: Demografisch, Economisch, Sociaal-cultureel, Technologisch, Ecologisch en Politiek-juridisch.

Gebruik DOP

Het DOP omvat de visie van de dorpsbewoners op de verschillende thema's. Dit zijn regels en richtlijnen/richting waarmee de dorpsraad in de dagelijkse vraagstukken die op het pad komen voor beantwoording kunnen zorgen richting stakeholders. Tevens geven de speerpunten een directe richting aan de dorpsraad om concreet te gaan organiseren en initiëren. De toelichtende tekst per thema bevat suggesties en ontwikkelrichtingen waar invulling aan gegeven kan worden. Prioritering en concrete invulling wordt binnen de betreffende werkgroepen aangebracht en in de verschillende stadia afgestemd met de dorpsraad (en het dorpsforum).

De werkgroep DOP adviseert de Dorpsraad om (met de werkgroepen) verder uit te werken welke concrete doelen (SMART) geformuleerd worden en deze in het forum ter bespreking voor te leggen. De werkgroep ziet in dit DOP namelijk het begin van een nieuw te vormen uitvoeringsagenda. Concrete doelen helpen om deze richting opnieuw te bepalen.

Tevens zou de Werkgroep DOP de suggestie aan de Dorpsraad willen meegeven om een vorm uit te denken om jeugd nadrukkelijk te betrekken, zodat hun mening over de ontwikkeling van Ysselsteyn gehoord kan worden, en zij naast medezeggenschap wellicht ook al geactiveerd kunnen worden. De jeugd heeft immers de toekomst.

Waar in dit document nog sprake is van verschillen in schrijfstijl of opbouw van de thema's, is dit door de werkgroep DOP geaccepteerd omdat de inhoud door de werkgroep integraal is behandeld, maar vanuit verschillende personen de thema's zijn geschreven. Om de zorgvuldig tot stand gekomen inhoud niet onbedoeld te wijzigen of schaden is ervoor gekozen om de inhoud voor de vorm te laten gaan.

Omgevingsanalyse.

Voordat per thema in beeld wordt gebracht wat de speerpunten zijn waarmee het dorp haar ontwikkeling in de beleidsperiode 2026-2030 verder kan stimuleren wordt eerst een omgevingsanalyse opgesteld. Hiermee wordt de omgeving geschetst waarbinnen de ontwikkelingen spelen.

DESTEP-analyse Ysselsteyn.

Demografisch.

Ysselsteyn kampt met ontgroening en vergrijzing. Dit is een trend die typerend is voor veel dorpen in Limburg. De bevolkingssamenstelling verandert: het aandeel ouderen groeit, terwijl het aantal jongeren afneemt. Dit leidt tot een toenemende vraag naar levensloopbestendige woningen en zorgvoorzieningen in de buurt. Tegelijkertijd is er een tekort aan betaalbare woningen voor starters en jonge gezinnen, wat de instroom van nieuwe bewoners belemmert.

Volgens het CBS is de bevolkingsgroei in de regio Venray beperkt, met een lichte daling in de jongere leeftijdscategorieën. Dit heeft gevolgen voor voorzieningen zoals scholen, die kampen met overcapaciteit, en voor het verenigingsleven, dat afhankelijk is van actieve jonge leden.

De instroom van arbeidsmigranten heeft al jaren een effect op de demografische samenstelling van het dorp en is inmiddels structureel.

Economisch.

De economie van Ysselsteyn is traditioneel sterk verbonden met de agrarische sector, met name intensieve veehouderij. Door de landbouwtransitie en strengere milieuregels neemt het aantal agrarische bedrijven af, wat leidt tot leegstand van agrarische bebouwing en een herbestemmingsvraagstuk. Onder invloed van de stoppersregeling worden veel agrarische bedrijven beëindigd en stallen gesloopt. Het is nog niet inzichtelijk welke impact dit gaat hebben op toeleveranciers en ketenpartners, maar dat er impact zal zijn, lijkt onvermijdelijk.

Tegelijkertijd biedt het verminderen van de agrarische bedrijvigheid kansen voor nieuwe economische functies, zoals kleinschalige bedrijvigheid, recreatie of groene energie. Het nabijgelegen bedrijventerrein Agrobaan speelt hierin een rol. Uit de MKB Barometer 2025 blijkt dat ondernemers in Limburg inzetten op meer gebruik van digitale middelen, duurzaamheid en personeelstekorten als belangrijkste thema's. De ontwikkelingen in de Brainport regio, Brainport Smart District (regio Helmond) hebben impact op de woningmarkt en bieden potentieel kansen voor ondernemerschap in Ysselsteyn. Ontwikkelingen die nog onbekende impact zullen hebben zijn NOVEX en toekomstige defensieontwikkelingen rondom Ysselsteyn.

Sociaal-cultureel.

Ysselsteyn kent een sterk verenigingsleven en een hoge mate van sociale samenhang, mede dankzij initiatieven zoals de dorpsondersteuner en MOY (Maatschappelijke Ondersteuning Ysselsteyn). Toch is deze samenhang, geen vanzelfsprekendheid, onder meer door de veranderende bevolkingssamenstelling en de komst van nieuwe bewoners.

Er is behoefte aan ontmoetingsplekken en activiteiten die verschillende generaties en groepen mensen verbinden. Ook integratie van arbeidsmigranten en nieuwe inwoners vraagt om aandacht, om sociale spanningen te voorkomen en de leefbaarheid te behouden.

Technologisch.

Het meer gebruik maken van digitale middelen in het MKB en de samenleving biedt kansen voor Ysselsteyn, bijvoorbeeld in de vorm van thuiswerken, e-health en digitale dienstverlening. Tegelijkertijd is er een risico op een digitale kloof, vooral onder ouderen en laaggeletterden. De beschikbaarheid van snel internet en digitale vaardigheden zijn voorwaarden voor meedoen in de moderne samenleving. Investerings in digitale infrastructuur en educatie zijn daarom essentieel.

Ecologisch.

De nabijheid van veehouderijen heeft gevolgen voor het geurklimaat en de fijnstofbelasting in Ysselsteyn. Dit heeft gevolgen voor gezondheid en (voor een deel van de bewoners:) het woongenot. Hoewel de kansen voor windmolens en zonnevelden beperkt zijn, speelt de energietransitie ook lokaal. Aanpassing aan het klimaat (zoals waterberging en vergroening) wordt steeds belangrijker, zeker gezien de toename van extreme weersomstandigheden.

Een opvallende recente ontwikkeling is het grote aantal agrarisch ondernemers in Ysselsteyn dat deelneemt aan de stoppersregeling. Dit leidt enerzijds tot een afname van stikstofdepositie en bodembelasting, wat gunstig is voor kwetsbare natuurgebieden zoals de Peelvenen. Anderzijds ontstaat er een risico op leegstand van agrarische gronden en gebouwen, wat kan leiden tot ongecontroleerde herbesteding of verwaarlozing van het landschap. De gemeente Venray en de Provincie Limburg werken samen aan plannen per gebied om deze verandering ecologisch verantwoord vorm te geven.

Politiek-juridisch.

De Omgevingswet en de Provinciale Omgevingsvisie Limburg stellen nieuwe regels en richtlijnen voor ruimtelijke ontwikkeling. De provincie stuurt op leefbaarheid, woningbouw, duurzaamheid en mobiliteit, met nadruk op het behoud van vitale dorpen. Voor Ysselsteyn betekent dit dat er ruimte is voor ontwikkeling per gebied, mits deze bijdraagt aan de kwaliteit van leven en toekomstbestendigheid van het dorp. Lokaal meedoen en samenwerking met de gemeente en de provincie zijn hierbij cruciaal.

Op het vlak van politieke voorkeuren, is de afgelopen jaren een duidelijke verschuiving te zien richting partijen die zich sterk maken voor het platteland en agrarische belangen. Tegelijkertijd krijgen partijen met een kritische blik op bijvoorbeeld nieuwkomers, stikstof- en natuurbeleid meer tractie. Hierin kan een minder eenduidige behoefteontwikkeling van de dorpsbewoners gezien worden, die het belang van het blijven vormgeven van zeggenschap over lokale ontwikkelingen benadrukt. Tegelijkertijd blijft de opkomst bij verkiezingen in Ysselsteyn relatief hoog, wat duidt op een betrokken en actieve gemeenschap.

Conclusie.

Ysselsteyn staat voor grote uitdagingen én kansen. De demografische druk, economische verandering en ecologische opgaven vragen om een samenhangende aanpak. Tegelijkertijd biedt de sterke sociale structuur, de bereidheid tot samenwerking en de ligging in een innovatieve regio perspectief voor de toekomst van het dorp.

Speerpunten.

Thema; Zorg

1. Versterking van sociale samenhang.
2. Optimaliseren van de basiszorg en de samenwerking tussen deze zorgaanbieders.
3. Inzetten op een oplossing voor de vervoersuitdaging naar zorglocaties zoals een huisartsenpost.
4. Voorkomen en voorlichting met als doel om de zorgvraag te verminderen.

Thema; Economie

1. Stimuleren van ondernemerschap en MKB.
2. Een aantrekkelijke leefomgeving creëren zodat toekomstige werknemers in Ysselsteyn willen vestigen en blijven wonen.
3. Doorontwikkeling Agrobaan.

Thema; Wonen

1. Ysselsteyn heeft specifieke kenmerken (zoals de ligging) die vragen om een eigen aanpak waarbij bewoners willen meedenken in en bijdragen aan de ontwikkeling van de woonomgeving.
2. Doorstroom van ouderen en starterswoningen voor starters.
3. In beeld houden van de actuele woonbehoeften, ook gebruik makend van externe bronnen.

Thema; Veiligheid en Verkeer

1. Veiligheid verbeteren van drukke fietspaden, wandelpaden en wegen.
2. Veiligheid in het donker verbeteren, zoals fysieke inrichting (bijv. openbare verlichting) en voorlichting (stimuleren persoonlijke maatregelen).
3. Voorkomen om veiligheid van inwoners te vergroten in verband met de aanrijtijden van de hulpdiensten.
4. Kwetsbaarheid voor oplichting door versneld meer gebruik van digitale middelen
5. Actualiseren pijnpunten onder bewoners ten aanzien van (verkeers)veiligheid en verantwoordelijke gemeente en provincie in dialoog aanspreken op hun verantwoordelijkheden.

Thema; Verenigingsleven en Cultuur

1. Nader in beeld brengen wat er nodig is om verenigings- en culturele leven in Ysselsteyn te behouden en te stimuleren.
2. Uitvoering geven aan het DorpsAccommodatiePlan (o.a. realiseren Dorpshuus).

Thema; Buitengebied

1. Voldoende flexibiliteit in de herbestemming van het buitengebied, met behoud en bescherming van het agrarisch karakter.
2. Passende bewoning in het buitengebied.
3. Verloedering van het buitengebied in de volle breedte tegen gaan. Passende bewoning in het buitengebied.
4. Verloedering van het buitengebied tegen gaan.
5. Samenwerking als randvoorwaarde.

Thema; Zorg.

Algemeen.

Inwoners zijn tevreden over de voorzieningen in Ysselsteyn. Hierbij worden de school, supermarkt, huisartspraktijk, gemeenschapshuis, jongerencentrum, horeca, Wensbus en sportverenigingen veelal genoemd. Doordat Ysselsteyn redelijk afgelegen ligt, hechten veel inwoners waarde aan de huidige zorgvoorzieningen. Naast de huisartspraktijk inclusief apotheek zijn ook de tandarts, fysiotherapie en medische pedicure in het dorp te vinden. Aan huis wordt professionele ondersteuning geleverd door verscheidene partijen. Door deze differentiatie constateert het dorp dat het ontvangen van zorg steeds complexer wordt voor de doelgroep die het het hardst nodig heeft. 't Zorghuus als kleinschalig woonvoorziening met zorg wordt omarmd door de inwoners en ook het nieuwe Smidshuus, dagbesteding, wordt een warm hart toegedragen.

De ontwikkelingen binnen zorglandschap en een overheid die meer verantwoording vraagt van de mensen zelf, zorgen dat de gemeenschapskracht van het dorp aangesproken wordt. Om de inwoner te versterken in het stellen van de (hulp)vraag heeft Ysselsteyn een dorpsondersteuner aangesteld. Zij verbindt de inwoner aan andere inwoners, pakt signalen op en zet deze om naar initiatieven of samenwerkingsverbanden. Dit wordt ondersteund door werkgroep Maatschappelijke Ondersteuning Ysselsteyn (MOY). Ook voor problemen die een inwoner ervaart om aan de eigen gezondheid te werken, kan de dorpsondersteuner meedenken in mogelijkheden. Denk aan financiële middelen, vervoer, contacten met andere professionals.

Van verschillende initiatieven vanuit organisaties en inwoners wordt dankbaar gebruik gemaakt. De valpreventie cursus, activiteiten rondom buiten spelen en de wandelgroepjes zorgen dat mensen in beweging komen of blijven. Daarbij is het contact dat ontstaat van meerwaarde op het mentaal welbevinden van het individu en de sociale samenhang van het dorp. Dit is ook zichtbaar in 't Proathuus, de Werkplaats en het Eetpunt. Het Welkomstcomité geeft nieuwe inwoners een introductie van het dorp. Via de Taalcursus Nederlands komen buitenlandse inwoners in contact met dorpsgenoten, zowel Nederlands als anderstalig.

Mensen willen graag zelfredzaam zijn. Hierbij speelt mobiliteit ook een grote rol. Niet alleen de eigen fysieke mobiliteit (soepelheid en conditie) maar ook de mogelijkheid om verder te reizen. Het bezoek van de huisartsenpost in Venlo blijft voor mensen een lastig punt.

Visie 2026-2030

De toekomstige groei in aantal inwoners en de vergrijzing in Ysselsteyn maken het noodzakelijk dat de huidige voorzieningen in het dorp behouden blijven en zelfs uitgebreid worden.

De huisartspraktijk geeft aan de locatie Ysselsteyn te blijven benutten inclusief prikpost en apotheek. Toch merken inwoners dat de toegankelijkheid minder groot is dan voorheen. Voor de leefbaarheid van Ysselsteyn is het van belang dat deze basale zorg behouden wordt. Door samenwerking te zoeken tussen zorg en welzijn kan de inwoner zich mogelijk eerder gehoord en/of gezien voelen. De oprichting van een zorgcoöperatie zou verkend kunnen worden, met als aandachtspunt het behouden van keuzevrijheid van de individuele inwoner.

Het is en blijft belangrijk om te blijven investeren in de opbouw van sociale netwerken in Ysselsteyn. Het Dorpshuus kan hierin een spilfunctie gaan vervullen wat stimulering vergt.

Daarnaast neemt het belang van voorkomen en voorlichting toe zodat er minder zorgvraag ontstaat en minder afhankelijkheid van de beperkte(re) zorg. Er worden mogelijkheden gezien om de zorg die wel beschikbaar is integraler aan elkaar te verbinden. Hierin kan de bestaande commissie MOY verder invulling aan geven.

Afstand tot zorg en hulpdiensten is groot. Dit levert uitdagingen op voor patiënten die (acute) (huisartsen)zorg nodig hebben. Hierdoor vervoer naar deze locaties een aandachtspunt is waarvoor oplossingen nodig zijn.

Speerpunten.

1. Versterking van sociale samenhang.
2. Optimaliseren van de basiszorg en de samenwerking tussen deze zorgaanbieders.
3. Inzetten op een oplossing voor de vervoersuitdaging naar zorglocaties zoals een huisartsenpost.
4. Voorkomen en voorlichting met als doel om de zorgvraag te verminderen.

Thema; Economie.

Algemeen.

Ysselsteyn is een agrarisch dorp met een sterke gemeenschapszin en relatief hoog voorzieningenniveau. De lokale economie rust op drie pijlers:

- Agrarische sector: intensieve veehouderij en akkerbouw zijn dominant, maar staan onder druk door milieubeleid en bedrijfsopvolging.
- Lokaal MKB: bedrijvigheid op bedrijventerrein Agrobaan en verspreid door het dorp (bouw, ambacht, dienstverlening).
- Toerisme & recreatie: onderbenut, maar met potentieel dankzij o.a. Jera on Air, Duitse begraafplaats en natuurgebieden, circuit, Trekkertrek en andere (sport)evenementen.

Demografisch is vergrijzing een uitdaging: het aandeel 65+ stijgt richting 40% in 2045. Door een gebrek aan geschikte woningen kunnen niet alle jongeren die dat willen hier blijven wonen, wat druk zet op de ontwikkeling van het dorp.

In de diversiteit van bedrijfsactiviteiten heeft Ysselsteyn ten opzichte van de omliggende gemeentes en de regio Noord-Limburg uitdagingen in de sectoren ICT, Retail, Zorg en Toerisme/Recreatie. Hierin zijn de minste starters en de meeste stoppers. Om de aantrekkelijkheid van het dorp te vergroten en de verzorging van de gemeenschap en de innovatiekracht te waarborgen, is het grootste belang om te blijven investeren in het vestigingsklimaat voor ondernemers. Hierdoor specialisatie of diversificatie beiden mogelijke richtingen zijn.

Ontwikkeling buitengebied

Het aantal agrarische bedrijven neemt al jarenlang gestaag af. Er zouden door clustering grotere bedrijven kunnen ontstaan. Dit heeft direct gevolgen voor de bedrijvigheid. Zowel voor de stoppende ondernemers, als ook de leveranciers en afnemers van deze agrarische bedrijven.

Daarnaast zorgen leegstaande panden voor een mogelijke verloedering als deze niet snel genoeg en op een goede manier weer ingevuld worden. Voor de ontwikkeling van het buitengebied zijn er verschillende opties waarbij agrarisch gebruik met oog op het oppervlak logisch lijkt. Voor de toekomst blijft belangrijk: meedenken en meebewegen, ondersteunen én ondersteunen. Het gesprek aan blijven gaan tussen burgers, ondernemers en gemeente. Samen blijven kijken naar de mogelijkheden. Zowel voor ondernemers, bedrijven als voor de burgers in de buurt. Verschillende opties moeten onderzocht worden, zoals bijvoorbeeld invulling door startups in het buitengebied. Deze ontwikkeling is een separaat thema in dit DOP geworden.

Toerisme en recreatie

Met onder andere Raceway Venray, Jera on Air en de Duitse oorlogsbegraafplaats heeft Ysselsteyn al toeristische trekpleisters met internationale allure. Er liggen echter nog vele kansen om op dit vlak te groeien. Zowel landschappelijk gezien, met onder andere de Peel als natuurgebied, als ook de unieke activiteiten die Ysselsteyn te bieden heeft. Naast bovengenoemde activiteiten zijn er namelijk ook veel regionale en nationale activiteiten welke gefaciliteerd en ondersteund dienen te worden. Verblifsrecreatie uitbreiden met kleinschalige initiatieven van goede kwaliteit is daarbij een optie. Gasten kunnen bijvoorbeeld overnachten op bijzondere locaties of in bijzondere verblijfsaccommodaties. Dit kan samen met de ontwikkeling van het agrarisch gebied met bijvoorbeeld B&B's, vakantiewoningen en boerencampings. Inzetten op mooie (thematische)

wandel-fiets-ruiter en mountainbike routes waarmee het dorp aansluiten bij de regionale ambities als 'Gezondste regio' kan daarbij een positief effect hebben.

Vergrijzing van de bevolking

Het aantal werkende inwoners dat woonachtig is in Ysselsteyn, wordt procentueel steeds kleiner. Wat als gevolg heeft dat er steeds meer arbeidsplaatsen gevuld moeten worden met inwoners van andere dorpen. Daarom is het belangrijk dat het werkklimaat en de hoeveelheid werk in Ysselsteyn optimaal is, met daarbij een focus op de genoemde diversiteit van bedrijven. Meer mogelijkheden om in Ysselsteyn te werken biedt kansen. Mensen die in Ysselsteyn werken, maar niet wonen, kunnen zich vestigen in Ysselsteyn, als hen deze mogelijkheid geboden wordt en het dorp aantrekkelijk genoeg is qua uitstraling, faciliteiten en activiteiten.

Externe factoren

- MKB Limburg signaleert een eenzijdige economische structuur. Dit biedt mogelijkheden tot specialisatie, maar ook kansen om te groeien door middel van diversificatie in bijv. ICT, zorg, toerisme.
- Brainportregio biedt kansen via regionale samenwerking (banen, innovatie), maar ook risico's zoals braindrain.
- Stoppersregeling veehouders (Limburg, 2025) leidt tot transformatie van het buitengebied. Herbestemming van boerderijen is urgent.
- Gemeente Venray ondersteunt woningbouw, uitbreiding Agrobaan, en multifunctionele voorzieningen (MFA).
- Provincie Limburg biedt regels en richtlijnen en subsidies voor landbouwtransitie, circulaire economie, toerisme en infrastructuur.
- Subsidieprogramma's zoals Krachtige Kernen en LIOF kunnen lokale initiatieven versterken.

Speerpunten.

1. Stimuleren van ondernemerschap en MKB.
2. Een aantrekkelijke leefomgeving creëren zodat toekomstige werknemers in Ysselsteyn willen vestigen en blijven wonen.
3. Doorontwikkeling Agrobaan.

Thema; Wonen.

Ysselsteyn is een dorp waar mensen willen blijven wonen, maar ook een plek waar anderen graag naartoe willen verhuizen. Dat is een kracht, maar het brengt ook uitdagingen met zich mee. Het inwoneraantal steeg de afgelopen jaren gestaag en bedroeg begin 2025 2340 inwoners.

De druk op de woningmarkt is de afgelopen jaren voelbaar toegenomen. Jongeren en starters vinden moeilijk een betaalbare woning, ouderen blijven langer zelfstandig wonen, er zijn steeds meer mensen die alleen in een woning wonen en geschikte woonruimte voor kwetsbare groepen – zoals zorgbehoevenden of arbeidsmigranten – is beperkt aanwezig. De druk op de woningmarkt is de afgelopen jaren voelbaar toegenomen.

Naast de regelgeving, die mogelijkheden om te bouwen (vaak) beperkt, is de vergrijzing een belangrijke factor. De groep 65-plussers telt op dit moment 525 personen. Dat betekent dat ruim één op de vijf inwoners ouder is dan 65 – en dat aandeel groeit. Volgens prognoses van ABF/Primos zal in gemeente Venray het aandeel 65-plussers richting 2050 stijgen 30%, tegenover een landelijk gemiddelde van circa 24%. Gemeente Venray en dus ook Ysselsteyn vormt hierin dus geen uitzondering. De vergrijzing zal de lokale woningmarkt de komende jaren nadrukkelijk blijven beïnvloeden, het belang van levensloopbestendige woningen, mantelzorg woningen en kleinschalige woon-zorgprojecten die ook sociale eenzaamheid tegengaan wordt gezien. Tegelijkertijd is het belangrijk dat gezinswoningen beschikbaar blijven en dat jonge mensen de kans krijgen om te starten op de woningmarkt.

Uit gesprekken in het dorp blijkt daarnaast een duidelijke wens om ruimte te maken en aan alternatieve woonvormen te denken. Denk aan hofjes, tiny houses, woningen met gedeelde voorzieningen, of het splitsen van bestaande panden. Dergelijke vormen van wonen sluiten aan bij veranderende woonmogelijkheden én versterken de sociale samenhang. Daarbij willen veel inwoners een grotere rol spelen in het zelf vormgeven van hun woonomgeving, bijvoorbeeld via burgerinitiatieven of collectieve bouwprojecten.

Ook de huisvesting van arbeidsmigranten blijft een aandachtspunt. Voor deze groep is niet alleen voldoende en fatsoenlijke huisvesting nodig, maar ook een woonomgeving die bijdraagt aan integratie en wederzijds begrip. Tijdelijke bewoning mag niet ten koste gaan van de leefbaarheid in wijken of buurten, en verdient duidelijke regels en toezicht. Hierbij ligt een taak bij de gemeente om handhaving hierop beter vorm te geven.

Tot slot speelt ook de ruimtelijke kwaliteit van het dorp een belangrijke rol in de woonbeleving. Meer groen in en om de kern, behoud van voorzieningen en een prettige, veilige leefomgeving worden breed gedeeld als voorwaarden om hier met plezier te (blijven) wonen.

Visie op 2026–2030

Wonen in Ysselsteyn betekent méér dan alleen een huis: het gaat om thuis kunnen zijn in een dorp dat ruimte biedt voor elke levensfase en voor verschillende vormen van samenleven. Voor de komende jaren is het daarom belangrijk dat de woningontwikkeling blijft aansluiten bij de daadwerkelijke behoefte in het dorp, én dat deze behoefte regelmatig opnieuw wordt bekeken en besproken. Daarbij vinden het dorp het belangrijk dat er op dorpsniveau gekeken wordt wat nodig is ten aanzien van ontwikkelingen binnen het dorp.

Als gemeenschap zien het dorp wonen als een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Dat betekent dat er gebouwd wordt met oog voor de lokale vraag, met ruimte voor groei, maar zonder de eigenheid

van het dorp te verliezen. Het dorp vraagt van de gemeente dat ze van het dorp inzet voor maatwerk ondersteunt: niet alleen grootschalige projecten, maar ook kleine initiatieven die bijdragen aan doorstroming of aan woonvormen die nu nog ontbreken. Hiervoor wordt ruimte gezien in het buitengebied, net als in het eerder aangewezen gebied voor toekomstige woningbouwprojecten binnen de ring van Ysselsteyn. Daarnaast vragen het dorp de gemeente Venray het specifieke karakter van Ysselsteyn in ogenschouw te nemen. Niet ieder dorp is hetzelfde.

Doorstroming is en blijft een sleutel. Wanneer ouderen de kans krijgen om kleiner of gelijkvloers te wonen, komen bestaande woningen vrij voor jonge gezinnen. Daarvoor zijn niet alleen woningen nodig, maar ook informatie, begeleiding en soms ook creatieve oplossingen zoals het splitsen van bestaande panden of het omzetten van agrarische gebouwen naar woonruimte.

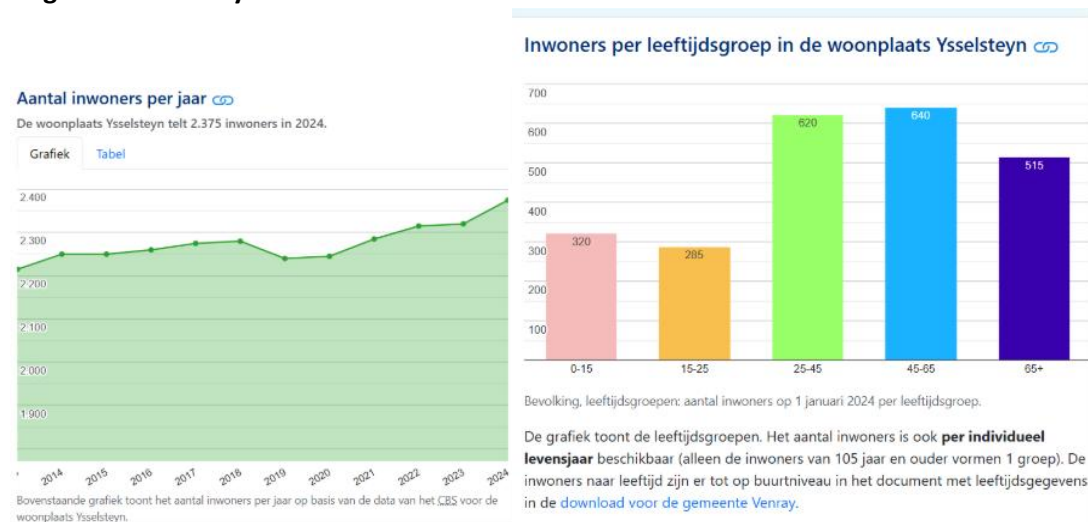
Daarnaast willen het dorp ruimte maken voor innovatieve woonvormen, waarin duurzaamheid, gemeenschappelijkheid en betaalbaarheid samenkomen. Zelfbouw, coöperatief wonen kunnen hierin een rol spelen. Dergelijke projecten dragen niet alleen bij aan de woonvraag, maar versterken ook de sociale samenhang in het dorp.

Een inclusieve woonvisie betekent ook dat het dorp oog hebben voor arbeidsmigranten die hier langere tijd verblijven. Fatsoenlijke huisvesting, zichtbaarheid in de wijk, duidelijke afspraken met verhuurders en ondersteuning bij integratie zijn daarin van belang. Als het dorp deze groep écht wil verwelkomen als onderdeel van de dorpsgemeenschap, hoort daar ook een veilige en stabiele woonplek bij.

Tegelijkertijd blijft de leefomgeving in de openbare ruimte van het dorp van invloed op hoe prettig en veilig het dorp is. Investerings in groen, speelplekken, ontmoetingsruimtes en het behoud van basisvoorzieningen maken dat mensen hier graag blijven én dat nieuwkomers zich snel thuis kunnen voelen.

Tot slot vragen het dorp aandacht voor het samenspel tussen beleid en bewoners. Inwoners willen actief betrokken worden bij de toekomst van hun woonomgeving. Dat vraagt om transparantie, ruimte voor initiatief en een gemeente die niet alleen denkt in regels, maar ook in mogelijkheden.

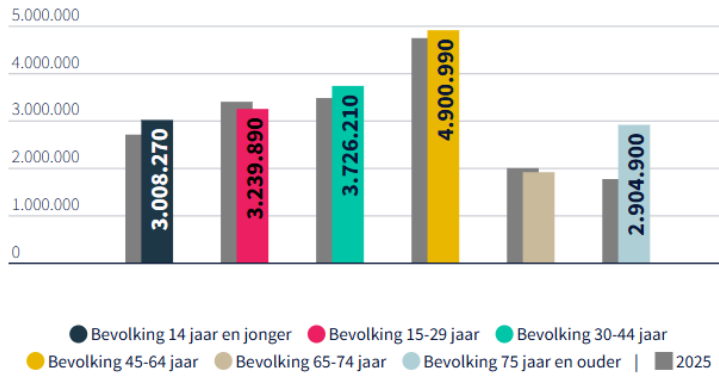
Gegevens Ysselsteyn

Gegevens Nederland

Bevolking 2025 en 2050

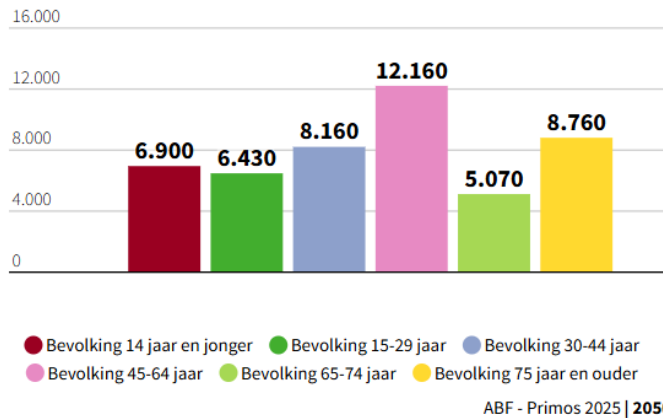
Nederland, absoluut

Gegevens gemeente Venray

Bevolking naar leeftijdsklassen versus 2050

Venray, aantal

ABF - Primos 2025 | 2050

Speerpunten.

1. Ysselsteyn heeft specifieke kenmerken (zoals de ligging) die vragen om een eigen aanpak waarbij bewoners willen meedenken in en bijdragen aan de ontwikkeling van de woonomgeving.
2. Doorstroom van ouderen en starterswoningen voor starters.
3. In beeld houden van de actuele woonbehoeften, ook gebruik makend van externe bronnen.

Thema; Veiligheid en verkeer.

De afgelopen jaren is in Ysselsteyn duidelijk geworden dat verkeer en veiligheid sterk samenhangen met de veranderende samenstelling van het dorp en de toenemende druk op infrastructuur. Uit eerdere dorpsenquêtes en gesprekken met bewoners blijkt dat gevoelens van onveiligheid – zowel in het verkeer als in het sociale domein – een groeiend aandachtspunt zijn.

Op verkeersgebied leeft bij inwoners de zorg over hoge snelheden binnen en buiten de bebouwde kom, specifiek de situatie rondom het stoplicht waar het groene en rode licht snel afwisselt. Daarnaast zijn er zorgen rondom het gebruik van mobiele telefoons tijdens verkeersdeelname, het ontbreken van verlichting op drukke fiets- en wandelpaden, zichtbaarheid van arbeidsmigranten in het verkeer en een toenemend gebruik van sluiproutes die niet zijn ingericht op zware verkeersdruk. Grote landbouw- en vrachtvoertuigen maken het verkeer complexer, vooral op wegen zonder gescheiden fietspaden. Tevens zijn trottoirs op meerdere plekken slecht onderhouden.

Ook op het gebied van algemene veiligheid ervaren inwoners knelpunten. Een veelgehoorde zorg is de criminaliteit, met name bij leegstaande woningen in het buitengebied en overlast in de openbare ruimte. Het gevoel van sociale veiligheid staat onder druk door individualisering, een toename van onbekende gezichten in het dorp, en een groeiend gebruik van digitale middelen waarop inwoners soms kwetsbaar zijn voor oplichting. De zichtbaarheid van hulpdiensten en de bereikbaarheid van ambulancezorg wordt ook als een zorg genoemd. Alcohol- en drugsgebruik onder jongeren, evenals een gebrek aan sociale controle en verbinding, vragen om een preventieve en gezamenlijke aanpak. Verschillende initiatieven zoals een buurtapp hebben een positieve invloed. Echter, is het onduidelijk of iedereen vanuit het dorp op deze manier voldoende gewaarschuwd kan worden indien nodig.

Visie voor 2026–2030

Als dorp hechten het dorp veel waarde aan een veilige en leefbare omgeving. Dat betekent: een dorp waarin iedereen zich veilig voelt – op straat, in het verkeer én in de sociale omgang.

Voor de komende jaren ziet het dorp veiligheid en verkeer als een gedeelde verantwoordelijkheid. Niet alleen van de overheid, maar ook van inwoners, ondernemers, verenigingen en woningverhuurders. Veiligheid is meer dan de afwezigheid van ongelukken of criminaliteit: het gaat ook om het gevoel van veiligheid en het kunnen vertrouwen op elkaar.

Het dorp vraagt de gemeente om de komende jaren werk te maken van de volgende brede uitgangspunten:

- **Verkeersveiligheid als randvoorwaarde voor leefbaarheid**
De inrichting van de openbare ruimte moet veilig zijn voor iedereen, met extra aandacht voor kwetsbare groepen zoals ouderen, minder validen, kinderen en wandelaars/fietsers. Dit vraagt om veilige oversteekplaatsen, goed onderhouden trottoirs, verlichting in het buitengebied, voldoende camera's en aandacht voor routes naar (middelbare) scholen, bushaltes en sportvoorzieningen.
- **Een samenhangende aanpak van verkeersdrukte**
De balans tussen landbouwverkeer, vrachtverkeer en bewonersverkeer moet bewaakt worden. Hierbij is samenwerking met provincie en omliggende dorpen van belang, bijvoorbeeld in het kader van regionale verbindingswegen.
- **Sociale veiligheid versterken vanuit gemeenschap**
Elkaar kennen en naar elkaar omzien vergroot het veiligheidsgevoel. Buurten en

buurtinitiatieven die dit verder versterken worden aangemoedigd. Het dorp vindt het belangrijk dat initiatieven zoals buurtapps, wijkagentcontacten en jongerenvoorlichting behouden, ondersteund en waar mogelijk/noodzakelijk uitgebreid worden. Dit geldt ook voor het voorkomen van alcohol- en drugsgebruik en cybercriminaliteit, waarin Dorpshuus en Jera een faciliterende rol kunnen vervullen.

- **Zichtbaarheid en integratie van arbeidsmigranten**

Arbeidsmigranten zijn onderdeel van de dorpsgemeenschap. Tegelijkertijd vraagt dit om duidelijke afspraken over huisvesting, veiligheid (bijv. zichtbaarheid in het verkeer), communicatie over normen en waarden en ondersteuning bij integratie. Verhuurders en werkgevers hebben hierin een belangrijke rol.

- **Toegankelijke en tijdige hulpverlening**

De aanrijtijden van hulpdiensten zouden binnen de landelijke normen moeten vallen. Dit is echter niet in heel Ysselsteyn voor alle hulpdiensten het geval, en ook lastig te realiseren. Daarom vraagt dit om blijvende aandacht voor bereikbaarheid en infrastructuur, en ook preventie om de veiligheid voor en door de inwoners te vergroten.

Speerpunten.

1. Veiligheid verbeteren van drukke fietspaden, wandelpaden en wegen.
2. Veiligheid in het donker verbeteren, zoals fysieke inrichting (bijv. openbare verlichting) en voorlichting (stimuleren persoonlijke maatregelen).
3. Voorkomen om veiligheid van inwoners te vergroten in verband met de aanrijtijden van de hulpdiensten.
4. Kwetsbaarheid voor oplichting door versneld meer gebruik van digitale middelen
5. Actualiseren pijnpunten onder bewoners ten aanzien van (verkeers)veiligheid en verantwoordelijke gemeente en provincie in dialoog aanspreken op hun verantwoordelijkheden.

Thema; Verenigingsleven en cultuur.

Algemeen.

Ysselsteyn is een ontginningsdorp waar nog steeds een pioniersmentaliteit merkbaar is onder de inwoners van Ysselsteyn. Dit is o.a. te zien aan initiatieven zoals 't Zorghuus en het festival Jera on air; vanaf eigen bodem opgebouwd met mensen uit het dorp en ondersteund door veel vrijwilligers. De kleinschalige landbouw, sterke gemeenschapsbanden en focus op duurzaamheid en lokale voorzieningen zijn een kenmerk van de agrarische cultuur. Museum de Peelstreek en Stichting Historie Ysselsteyn zorgen dat de historie, cultuur en erfgoed van Ysselsteyn levendig verteld blijft worden door tentoonstellen van gebruiksvoorwerpen en gebruik van audiovisuele hulpmiddelen. De Duitse begraafplaats is een toeristisch trekpleister evenals de omliggende natuurgebieden.

De sociale samenhang is hoog in Ysselsteyn. Nieuwe inwoners worden al snel 'gezien'. Zij worden uitgenodigd door het Welkomstcomité voor een kennismaking inclusief goodiebag. Er wordt gepeild waar interesses liggen en de entree richting een vereniging of vrijwilligerswerk ontstaat. Nieuws wordt met elkaar gedeeld in het dorp, waarbij het welzijn van de ander regelmatig ter sprake komt.

Het dorp kent een groot aantal verenigingen, zowel op sport en cultuurgebied. Ondanks dat de meeste verenigingen goed draaien, kennen ze allen bijna dezelfde uitdagingen: het vinden van (jonge) nieuwe leden, vrijwilligers en bestuursleden. Daarnaast zijn ze afhankelijk van een goede accommodatie/locatie. Het nieuw te bouwen Dorpshuus is een lang verwachte wens van de inwoners, en een onderdeel van het DorpsAccommodatiePlan. Op een centrale plek een onderdak bieden aan vele verenigingen en meer toegankelijk zijn voor samenzijn.

Op de basisschool zitten ruim 180 kinderen. De school zoekt bewust samenwerking met de lokale ondernemers en verenigingen om het lesprogramma aan te laten sluiten bij hun eigen leefomgeving. Daarnaast is de Jera een clubgebouw voor en door jeugd. Hier komen jongeren samen en wordt een podium geboden om het eigen talent te ontwikkelen. Jera vormt tevens een basis om de jeugd te motiveren richting vrijwilligerswerk.

Ruim 10 jaar heeft Ysselsteyn een Dorpsforum met als dagelijks bestuur de Dorpsraad. Het Dorpsforum, bestaande uit 65 mensen die een representatie van de bevolking van Ysselsteyn vormen, bespreken zaken en nemen besluiten die gaan over de leefbaarheid van het dorp. De twintigtal werkgroepen met elk hun eigen onderwerp hebben een opdracht vanuit het Dorpsforum die ze zelf invulling geven. Deze opzet zorgt voor grote betrokkenheid, breed draagvlak en een grote mate van zeggenschap.

Visie voor 2026-2030.

Ysselsteyn wil graag zijn eigenheid, levendigheid en verenigingsleven behouden. Hier speelt jeugd die uitgedaagd, gestimuleerd en gefaciliteerd wordt om mee te doen en denken, en zo het verenigingsleven 'inrolt', een belangrijke rol. Er leeft van alles rondom dit thema, zowel zorgen als kansen. Over de aanpak om hier invulling aan te geven bestaat nog geen gedeeld beeld. Daarom zou het goed zijn om in kaart te brengen op welke wijze dit culturele en verenigingsleven behouden en bevorderd kan worden.

Speerpunten.

1. Nader in beeld brengen wat er nodig is om verenigings- en culturele leven in Ysselsteyn te behouden en te stimuleren.
2. Uitvoering geven aan het DorpsAccommodatiePlan (o.a. realiseren Dorpshuus).

Thema; Buitengebied.

Ysselsteyn staat aan de vooravond van een belangrijke ontwikkelfase. Het buitengebied vormt hierin de sleutel tot een dorp dat klaar is voor de toekomst, waarin wonen, werken, agrarisch ondernemen, natuur en recreatie in balans zijn. Deze ontwikkeling vraagt om een zorgvuldige, samenhangende benadering waarin de agrarische sector wordt erkend en betrokken.

Rol van de agrarische sector als fundament

De agrarische sector vormt historisch en economisch het fundament van Ysselsteyn. Deze sector heeft het dorp gevormd en draagt nog steeds in belangrijke mate bij aan de werkgelegenheid, leefbaarheid en het landschap. In dit plan wordt de agrarische functie als leidend uitgangspunt gehanteerd voor de inrichting van het buitengebied.

De gemeente Venray heeft hierin een belangrijke taak: agrarische ondernemers actief ondersteunen, niet enkel in verduurzaming en innovatie, maar ook in hun ontwikkelruimte. Niet ieder bedrijf is geschikt voor afschaling of functieverandering, en het is dan ook van belang om deze bedrijven waar mogelijk te ondersteunen in professionalisering en uitbreiding.

Een verandering naar duurzaam en toekomstgericht agrarisch ondernemerschap is wenselijk, maar dient uit te gaan van de kracht van bestaande bedrijven en hun positie binnen het landschap. Verplaatsing van voedselproductie naar het buitenland wordt nadrukkelijk niet als duurzame oplossing gezien – integendeel: lokaal produceren draagt bij aan voedselzekerheid, dierwelzijn en milieubewust ondernemen.

Herbestemming van agrarische locaties: maatwerk en behoud van bedrijvigheid

Het aantal agrarische bedrijven neemt af als gevolg van de landbouwtransitie. Hierdoor ontstaat leegstand van agrarische bebouwing en kan economische verschraling (werkgelegenheid, bijdragen aan samenleving zoals sponsoring, etc.) tot gevolg hebben. Herbestemming van deze locaties en behoud van bedrijvigheid is noodzakelijk om verloedering te voorkomen, maar moet altijd zorgvuldig en specifiek op de omgeving worden benaderd.

Belangrijke uitgangspunten hierbij zijn:

- Herbestemming mag de bedrijfsvoering van omliggende agrarische bedrijven niet beperken (bijvoorbeeld door klachten of spuitzones).
- Burgerwoningen zonder economische of maatschappelijke binding met het buitengebied kunnen leiden tot spanningen en hebben daarom niet de voorkeur.
- Nieuwe invullingen dienen bij te dragen aan de samenhang, economie en leefbaarheid van het buitengebied.
- Kleinschalige, bij voorkeur agrarisch verwante MKB-bedrijven, bieden kansrijke alternatieven die bijdragen aan economische diversiteit zonder de agrarische identiteit te ondermijnen.
- Recreatie, zorgboerderijen en toerisme zijn reeds in opkomst. Nieuwe initiatieven op dit vlak moeten gericht zijn op specifieke groepen mensen of unieke concepten, en mogen niet tot standaardisering leiden.

Wonen in het buitengebied: beperkt en geborgd

Het toevoegen van starterswoningen of burgerwoningen in het buitengebied wordt slechts onder voorwaarden overwogen. De leefbaarheid en toekomst van het buitengebied zijn gebaat bij bewoners die bijdragen aan het lokale weefsel, bijvoorbeeld via werk of onderneming in het gebied. Wonen in het buitengebied dient hand in hand te gaan met ruimte voor ondernemen in het buitengebied.

Arbeidsmigrantenhuisvesting: bruikbaar en gebonden

Het huisvesten van arbeidsmigranten dient uitsluitend plaats te vinden onder voorwaarden die de veiligheid en leefbaarheid van de omgeving garanderen. De gemeente wordt opgeroepen dit beleid vorm te geven en actief te handhaven, in lijn met bestaande goede voorbeelden binnen de gemeente Venray.

Groene energie: zorgvuldig en landschapsgebonden

Groene energie heeft een plek binnen het toekomstbeeld van Ysselsteyn, maar het heeft niet de voorkeur dat dit ten koste gaat van vruchtbare landbouwgronden of het landschappelijk karakter van het buitengebied.

Alternatieve energiebronnen dienen altijd te passen binnen een (regionale) landschappelijke visie en de directe omgeving niet te overbelasten. Meedoen van omwonenden en ondernemers is hierbij essentieel.

Ruimtelijke zonering: agrarisch als uitgangspunt

Het buitengebied wordt ruimtelijk verdeeld in zones met elk een eigen functie. Hierdoor het agrarisch gebruik leidend blijft. Andere functies – zoals recreatie, kleinschalige bedrijvigheid of natuur – worden alleen toegestaan als ze complementair zijn en geen belemmering vormen voor ondernemerschap. Visuele en landschappelijke inpassing blijft daarbij een belangrijk uitgangspunt.

Samenwerking als succesvoorwaarde

De toekomst van Ysselsteyn ligt in constructieve samenwerking tussen (agrarische) ondernemers, dorpsbewoners, ondernemers en gemeente. Alleen door actieve meedoen van (agrarische) ondernemers in het beleidsproces kan er sprake zijn van een gedragen visie en praktische uitvoerbaarheid. De gemeente wordt opgeroepen dit structureel te ondersteunen.

Conclusie

Ysselsteyn ontwikkelt zich richting een klaar voor de toekomst dorp waar ruimte is voor wonen, werken, ondernemen en recreatie, mét behoud van het agrarisch karakter. Door zorgvuldig om te gaan met herbestemming, woningbouw, energie en bedrijvigheid, ontstaat een robuust buitengebied waar boer en burger naast elkaar kunnen blijven bestaan.

Speerpunten.

1. Voldoende flexibiliteit in de herbestemming van het buitengebied, met behoud en bescherming van het agrarisch karakter.
2. Passende bewoning in het buitengebied.
3. Verloedering van het buitengebied in de volle breedte tegen gaan.

Volgende stappen.

Met de vaststelling van dit DOP door het Dorpsforum van Ysselsteyn, is een startpunt gemarkeerd van de nieuwe beleidsperiode 2026-2030 voor Dorpsraad Ysselsteyn. Dit visiedocument dient als zodanig gebruikt te worden; een visie op de ontwikkelingen die goed zijn voor de toekomst van Ysselsteyn, samengesteld door de inwoners van Ysselsteyn, en uit te voeren door de gemeenschap van Ysselsteyn. Hiermee richtinggevend aan de toekomst en initiatieven die door de Dorpsraad aangejaagd en verbonden zullen worden. Waar mogelijk door met bestaande werkgroepen in gesprek te gaan en de opdracht voor deze werkgroepen aan te scherpen en waar nodig door nieuwe werkgroepen op te richten.

Het is aan deze werkgroepen om aan de hand van de visie en suggesties in dit DOP te komen tot voorstellen voor initiatieven, om deze vervolgens aan het dorpsforum voor te leggen om het uitvoeringsmandaat te krijgen om deze daadwerkelijk te realiseren. Zo houdt het dorp het dorpsdemocratisch systeem in stand waarbij het dorpsforum aan het roer staat, de dorpsraad aanjaagt, ondersteunt en verbindt, en de werkgroepen en haar leden vanuit eigen betrokkenheid en motivatie op inhoud uitvoering geven.

Tot slot.

De visie op de toekomst van Ysselsteyn is een rooskleurige. En met de energie van iedereen die in Ysselsteyn woont kan deze ook gerealiseerd worden. Niet alles zal tegelijk kunnen worden opgepakt en gerealiseerd en dat is ook niet nodig. Juist door de beschikbare vrijwillige inzet goed te richten, over de tijd te spreiden én ruimte te geven voor eigen initiatief binnen de regels en richtlijnen van deze visie blijft Ysselsteyn een dorp zoals het al meer dan 100 jaar is: Ysselsteyn, een dorp in beweging!